

duktion af en Vare, har denne Vare Tendents til at synke i Værdi. Forklaringen er jo overnaade simpel. Naar der produceres Meget af en Vare, som i Grunden derfor nu skulde sælges til en langt billigere Pris, men der møder en rigtig nok meget besynderlig Handlende paa Markedet, som siger: Jeg kjøber beständig denne Vare, ligegyldig hvad Prisen i og for sig er, til denne faste og uroffelige Pris, saa falder naturligvis Varen ikke, men beholder sin Værdi. Det er det, Frankrig gjorde; Frankrig bliver ved at sige: Dette Forhold mellem Guld og Sølv som 1:15½ skal staa uroffeligt; hvert Bund Guld, man kommer med til mig, skal jeg betale 15½ Rd. Sølv for. Derfor holdt Guldet sig. Men hvad skete? De 1000 Millioner Franks Sølv, der kurserede i Frankrig, forsaandt, der kom endnu flere Millioner i Guld, som udmyntedes og fortrængte Sølvet fuldstændig. Nu var denne Bevægelse færdig, og man skulde altsaa til at se en Reaktion, men saa kom den ulykkelige fransk-tydske Krig, og denne endte som bekendt med den kolossale Krigsskadeserstatning, som den kaldtes, af 5,000 Millioner Franks; denne uanaabelige Masse Guld skulde overføres til Tydskland. Det er altsaa ganske naturligt, at Tydsland griber dette Moment for at holde Guldet oppe og forandre sit Myntsystem fra Sølv til Guld. Derved kommer vi ind i en ny Periode, der kan være i adskillige Aar, og i hvilken sandsynligvis Sølvet fremdeles vil depretieres meget stærkt. Men lad engang dette Lidsrum være gaaet forbi, saa vil jo, hvis der da ikke fremkommer nye og i dette Dieblisk uforudseelige Forandringer i Produktionsforholdene, ganske sikkert den almindelige Lov gjøre sig gjældende, og Guldet vil ganske sikkert vise sig paany at gaa tilbage i sit Værdiforhold ligesom for Sølv. Men om det nu saaledes er nok saa misligt at forlade Sølvet og gaa over til Guldet, indrømmer jeg, at, saaledes som hele Opinionen er bleven, og efterat alle de tilgrændsende større Stater have forladt Sølvet, bliver det en uholdbar Stilling for os at staa alene med Bevarelsen af dette Metal. Imidlertid er der dog et Moment, som synes mig kan vække en meget begrundet Tvivl, og det er det eneste Punkt — jeg antydede det allerede før —, hvor jeg mener, at Myntkonventionen ikke har truffet det Rette, og hvor jeg beslæger, at den er kommen til et andet Resultat end til det, jeg maa give for at være det i og for sig bedste. Det er nemlig Spørgsmaalet om det Værdiforhold, der nu skal lægges til Grund i Overgangsdiebliffet. Naar vi nu forlade Sølv og sætte Guld i Stedet, bliver det jo et Spørgsmaal af den allerførste Betydning — selv om man vil indrømme, at man slet ikke kan indlade sig paa disse Fremtidsudsigter, og selv om man nok saa meget vil hævde, at det der er sagt til Fordel for, at Guldet nok vil bevare sin Værdi, vil staa ved Magt, og at man ikke af Oensyn dertil

kan lade sig skræmme tilbage fra de Forholdsregler, man i Øvrigt vil tage — hvorledes man, naar Overgangen gaar for sig, skal fastsætte den Maade, paa hvilken visse Kvantiteter af Sølv skulde afgjøres med visse Kvantiteter af Guld. Det bliver et Spørgsmaal af den mest gjennemgribende Betydning. At ville sige, at man i det Dieblisk, i hvilket der kommer en kongelig Erklæring om, at nu er Guld lovligt Betalingsmiddel, skulde tage Forholdet mellem Sølv og Guld og erklære: Det er dette Forhold, der skal være det afgjørende, er jo aabenbart rent galt, det gaar slet ikke an. En Masse af de Forpligtelser, der ere indgaaede, ere jo slet ikke betalbare i Diebliffet. Hvis Sagen blev stillet saaledes, at Enhver, der havde en Fordring paa Penge, i det givne Dieblisk skulde have alle disse Penge udbetalt, og kunde tage dem Dagen forud i Sølv, saa kunde man sige, at det ikke var nogen Uretfærdighed at fastsaa det Forhold, der fandt Sted i dette bestemte Dieblisk. Hvis man fra et vist abstrakt Standpunkt vilde spørge, hvad der vilde være absolut retfærdigt, saa kunde man være fristet til at sige, at det vilde være det, at enhver Fordring, naar den forfaldt, som jo kan være om lange Tider, skulde betales i Guld efter det Forhold mellem Guld og Sølv, der til Forfaldstiden fandt Sted. Naar altsaa en Person har Krav paa at opbevare visse Pengebeløb i Sølv, det vil sige, naar disse Forpligtelser ere lovlige indgaaede nu, saa maa der spørges: Hvilket er Forholdet mellem Guld og Sølv til den Tid, disse Pengebeløb virkelig forfalde, hvad der kan ske i Aar, og hvad ogsaa kan ske først om 10, 20, 30 ja 40 Aar, men det vil let ses, at foruden, at man maa indrømme, at det vilde være upraktisk saaledes beständig at ville beholde det som en spævendt Bestemmelse, hvorledes virkelig Omskrivningen skulde finde Sted engang i Tidernes Lob ved Afgjørelsen af slige Gjældsforhold, saa er det ikke engang videre betragtet fuldkommen retfærdigt, og man maa derfor her hellere opgive, hvad der er fuldkommen Retfærdighed; thi Et er det, at faae Noget udbetalt i Sølv paa en Tid, hvor Sølv er det kurserende Betalingsmiddel, er Mynt, og et Andet er, at faae en Sølvklump, naar den ikke kan bruges til Dalere og Specier. Det er blandt Andet Sagen, og derfor kan ikke engang dette sounteneres, som er det absolut Retfærdige, men i denne Mangel paa at kunne finde noget Retfærdigt og i Svangen til at maatte have en Afgjørelse maa man her, som saa ofte i det praktiske Liv, gribe igjennem, og derfor kan jeg ikke paa nogen som helst Maade sige, at jeg finder, at man kan gribe til andre Udveje end den, at erklære et bestemt Omskrivningsforhold i et vist bestemt Dieblisk for at være det Rette. Men hvorledes skal dette Omskrivningsforhold da være? Der synes jeg, at der maa vises al Billighed, og at der ikke kan være Tale om at gribe et enkelt Moment ud af Børspriserne, men at man her